

Oostenrijk

Oostenrijk

Klokkentoren met uivormige spits tussen Kufstein en Kitzbühel
P. Wyszocki/hemis.fr

De regio's van deze gids:

(zie de kaart aan de binnenzijde van het omslag)

1 Salzburg en het Salzkammergut	blz. 97
2 Linz en het dal van de Donau	blz. 169
3 Melk, de Wachau en omgeving	blz. 215
4 Wenen	blz. 253
5 Het oosten van Oostenrijk	blz. 327
6 Graz en Stiermarken	blz. 367
7 Klagenfurt en Karinthië	blz. 421
8 Tirol, van Innsbruck tot Lienz	blz. 463
9 Vorarlberg en West-Tirol	blz. 557

Inhoud

DE REIS VOORBEREIDEN

Reistips 14

NAAR OOSTENRIJK

Met de auto 18

Met de bus 18

Met de trein 19

Met het vliegtuig 19

VOOR HET VERTREK

Profiel van Oostenrijk 20

Klimaat 20

Nuttige adressen 20

Formaliteiten 21

Overnachten 21

Uit eten 22

OOSTENRIJK VAN A TOT Z

Rubrieken
in alfabetische volgorde 23

MET HET GEZIN

Bezienswaardigheden
en activiteiten 29

MEMO

Evenementen 33

Leestips 34

Films 36

Muziek 36

OOSTENRIJK ONDER DE LOEP

OOSTENRIJK VANDAAG

Portret in driekwartsmaat 40

Het hart van Europa 41

De Oostenrijkse samenleving 43

Eén republiek, negen Länder 44

TRADITIES EN LEVENSKUNST

Gastronomie 48

Religieuze tradities 50

Een paar gebruiken 50

Traditionele klederdracht 51

Oostenrijkse woningtypes 52

GESCHIEDENIS

Het prille begin 53

De Habsburgers 54

Belangrijke data 55

Interbellum 61

De (re)constructie

van Oostenrijk 63

Tweede Republiek 62

MUZIEK, LITERATUUR EN FILM

Muziek 66

Literatuur 69

Film 71

KUNST EN ARCHITECTUUR

Middeleeuwse kunst 73

Renaissance 74

Zwierige barok 74

De 19de eeuw 78

Jugendstil (begin 20ste eeuw) 79

Hedendaagse kunst

en architectuur 82

ABC van de architectuur 84

NATUUR EN LANDSCHAP

Alpenland 88

Alpenklimaat 90

Flora en fauna 91

Wilde bloemen 93

STEDEN EN BEZIENSWAARDIGHEDEN

1 SALZBURG EN HET SALZKAMMERGUT

Salzburg.....	100
<i>De erfenis van de prins-aartsbisschoppen</i>	103
<i>Van de goddelijke Mozart tot de Salzburger Festspiele</i>	112
Salzachtal.....	122
Salzkammergut.....	129
Sankt Wolfgang.....	138
Bad Ischl.....	141
Hallstatt.....	145
<i>Een wieg van de beschaving</i>	147
Bad Aussee.....	151
Gmunden.....	155
Radstädter Tauernstraße.....	160
Schladminger Tauern.....	165

2 LINZ EN HET DAL VAN DE DONAU

Linz.....	170
Stift Schlägl.....	182
Het dal van de Donau.....	184
<i>De Donau, levensader van Oostenrijk</i>	186
Stift Wilhering.....	190
Schärding.....	194
Wels.....	196
Stift Sankt Florian.....	202
Enns.....	206
Steyr.....	209

3 MELK, DE WACHAU EN OMGEVING

Stift Melk.....	216
De Wachau.....	220
Krems und Stein.....	224
Tulln.....	230
Sankt Pölten.....	233
Stift Altenburg.....	239
Stift Zwettl.....	242
<i>Verdedigingslijnen en vestingen</i>	243
Stift Geras.....	245
Schloss Riegersburg.....	247
Gmünd.....	250

4 WENEN

Wenen.....	258
Het oude centrum.....	266
<i>Wenen door de eeuwen heen</i>	270
<i>Leven als een Wener</i>	277
De Burgring.....	284
<i>Wenen, muzikale hoofdstad</i>	288
De Hofburg.....	292
Kunsthistorisches Museum.....	299
MuseumsQuartier.....	304
Wieden.....	307
Schloss Belvedere.....	313
Schönbrunn.....	317
Langs de Donau.....	321
De weg over de toppen van de Kahlenberg.....	324

5 HET OOSTEN VAN OOSTENRIJK

Stift Klosterneuburg.....	328
De Marchfeldschlösser.....	332
Petronell-Carnuntum.....	335
Eisenstadt.....	339
<i>Langs het IJzeren Gordijn</i>	344
Neusiedler See.....	346
<i>Rond het meer</i>	349
Wienerwald.....	352
Schneeberg.....	361

6 GRAZ EN STIERMARKEN

Graz.....	368
<i>De hoofdstad van Stiermarken</i>	370
Steirische Weinstraße.....	395
Stift Seckau.....	402
Bruck an der Mur.....	404
Pöllau.....	407
Mariazell.....	410
Eisenerz.....	413
Eisenerzer Alpen.....	416

7 KLAGENFURT EN KARINTHIË

Klagenfurt.....	422
Wörthersee.....	429
Villach.....	433
Spittal an der Drau.....	438

Millstatt.....	440
Maltatal.....	443
Murau.....	446
Friesach.....	448
Dom zu Gurk.....	450
St. Veit an der Glan.....	454
Stift Maria Saal.....	458
<i>Het landleven in Karinthië.....</i>	<i>459</i>

8 TIROL, VAN INNSBRUCK TOT LIENZ

Innsbruck.....	466
<i>Innsbruck, hoofdstad van Tirol....</i>	<i>473</i>
Olympiaregion Seefeld.....	485
Fernpassstraße.....	491
Karwendelkette.....	496
Hall in Tirol.....	500
Schwaz.....	503
Rattenberg.....	506
Kufstein.....	509
Kaisergebirge.....	512
Kitzbühel.....	518
Zillertal.....	522
<i>Devotie in Tirol.....</i>	<i>525</i>
Gerlos Alpenstraße.....	528
Felbertauernstraße.....	530
Stubachtal.....	532
Kapruner Tal.....	534
Großglockner Hochalpenstraße... <i></i>	<i>537</i>
Gasteiner Tal.....	543
Lienz.....	549
Matrei in Osttirol.....	553

RAADPLEEG VOOR IEDERE PLAATS ONS ADRESBOEKJE

9 VORARLBERG EN WEST-TIROL

<i>De rand van Oostenrijk.....</i>	<i>560</i>
Bregenz.....	562
Feldkirch.....	573
Bregenzerwald.....	577
<i>Een mix van bouwstijlen in Vorarlberg.....</i>	<i>580</i>
Lech.....	585
Arlberggebied.....	587
<i>Oostenrijk, bakermat van het alpineskiën.....</i>	<i>588</i>
St. Anton am Arlberg.....	599
Oberinntal.....	601
Kaunertal.....	604
Pitztal.....	607
Ötztal.....	609

Register.....	618
Culinaire termen.....	630
Kaarten en plattegronden.....	631
Woordenlijst.....	achterflap

Niet te missen

Bregenzerwald★★, tussen landelijkheid en moderniteit, een paradijs voor wandelaars (blz. 577)

Salzburg★★★, de stad van Mozart en van *The Sound of Music* (blz. 100)

Een keuze uit de mooiste plekjes

Kaunertal★★★ (blz. 604) en
Pitztal★★★ (blz. 607), met ademenemende landschappen

Innsbruck★★★, een luisterrijke stad, omgeven door steile bergen (blz. 466)

Wenen★★★, meer dan een stad, een manier van leven... (blz. 258)

Steirische Weinstraße★★, het
Oostenrijkse Toscane (*blz. 395*)

Melk★★★★, in de Wachau★★★★, een
majestueuze abdij boven de Donau (*blz. 216*)

Het openluchtmuseum in Stübing★★, landelijk Oostenrijk van vroeger en nu (blz. 385)

Salzkammergut★★★, waar de tradities in het teken van de seizoenen staan (blz. 129)

Großglockner Hochalpenstraße★★★,
via haarspeldbochten hoog de Alpen in (blz. 537)

Fotografie:

Blz. 8: Ph. Roy/hemis.fr (boven); Imagebroker/hemis.fr (beneden)

Blz. 9: FB-Fischer/imageBROKER/age fotostock (linksboven); M. Cavalier/hemis.fr (rechtsboven); P. Wysocki/hemis.fr (beneden)

Blz. 10: Westend 61/hemis.fr (boven); Imagebroker/hemis.fr (beneden)

Blz. 11: Wolfgang Weinhäupl/Westend61/Photononstop (linksboven); Wolfgang Weinhäupl/Westend61 RM/age fotostock (rechtsboven); FotoFeeling/Westend61/Photononstop (beneden)

DE REIS VOORBEREIDEN

Reistips

5 DAGEN	LANGS DE DONAU
<p>Programma (route vanuit Wenen - 400 km)</p>	<p>Dag 1: Wenen-Linz met de trein, met een stop in St. Pölten, hoofdstad van Neder-Oostenrijk (blz. 293), wandeling door het oude Linz en in het Lentos, overnachting in Linz (blz. 170).</p> <p>Dag 2: Linz-Melk – met de boot of de trein, afhankelijk van de tijden – en bezoek aan het klooster Melk (blz. 216), overnachting in Melk.</p> <p>Dag 3: De Wachau met de boot, met een stop in Spitz (blz. 221); overnachting in Dürnstein.</p> <p>Dag 4: Dürnstein-Krems per boot, wandeling in Stein. De Kunstmeile van Krems, excursie naar het klooster van Göttweig, overnachting in Krems (blz. 224).</p> <p>Dag 5: Krems-Klosterneuburg met de trein, met stop in Tulln (blz. 230). Bezoek Klosterneuburg (blz. 328), overnachting in Wenen.</p>
<p>Vervoer</p>	<p>Regionale treinen en boten</p>
<p>Tips</p>	<p>Beste seizoen: van mei tot september. Vergelijk de dienstregeling van de verschillende bedrijven (DDSG, Brandner, Wurm & Köck) en aarzel niet om boot, trein en fiets te combineren (fietspad, de Donauradweg, langs de rivier). Neem in ieder geval zo weinig mogelijk mee!</p>
5 DAGEN	DE OOSTENRIJKSE RIVIERA
<p>Programma (route vanuit Wenen - 700 km)</p>	<p>Dag 1: Wenen-Klagenfurt via de S6, S36 en 317 met stop – naar keuze – in de oude stad van Friesach, bij de kathedraal van Gurk, het kasteel Hochosterwitz of het openluchtmuseum van Maria Saal (blz. 460). Overnachting in Klagenfurt.</p> <p>Dag 2: Ochtendwandeling in het hart van Klagenfurt en langs de noordoever van de Wörthersee tot Pörtschach, waar u afslaat naar Moosburg en de Ossiacher See. In Bodensdorf, excursie over de panoramaweg van de Gerlitzten (tol; blz. 435). Overnachten aan de Ossiacher See (blz. 434).</p> <p>Dag 3: Richting Spittal an der Drau (blz. 438) en de Millstätter See (blz. 440). Overnachten aan de oever van de Millstätter See.</p> <p>Dag 4: Ga van Spittal naar Villach en neem dan de 'Villacher Alpenstraße' (tolweg, blz. 434), die de hoogste toppen van de Julische Alpen aandoet. Op de terugweg zwemmen in de Faakersee. Overnachten in Velden.</p> <p>Dag 5: De zuidoever van de Wörthersee met stop in Maria Wörth en bij de Pyramidenkogel (blz. 431). Terug naar Wenen over de A2.</p>
<p>Vervoer</p>	<p>Auto</p>
<p>Tips</p>	<p>Gaat u liever met de trein? De Eurocity onderhoudt een verbinding Wenen-Klagenfurt (4 uur); Pörtschach, Bodensdorf, Spittal, Villach, Velden en Faak zijn per trein bereikbaar. Beste seizoen: zomer. Neem zwempullen mee!</p>

5 DAGEN	GRAZ EN DE WIJNRUTE VAN STIERMARKEN
<p>Programma</p>	<p>Dag 1: Verkenning van de oude stad van Graz. Bezoek aan het arsenaal. Loop door naar de Hauptplatz en ga de Schlossberg (<i>blz. 380</i>) op met behulp van de Schlossbergbahn (<i>blz. 380</i>). Daal weer af naar de oude stad en loop langs de kathedraal (<i>blz. 369</i>), het mausoleum (<i>blz. 373</i>), en de Freiheitsplatz (<i>blz. 377</i>).</p> <p>Dag 2: Leer alles over de geschiedenis van Graz in het verzorgde Stadtmuseum (<i>blz. 379</i>) en geniet van de schoonheid in het 'Museum im palais' (<i>blz. 379</i>). Dwaal door de Museumwijk, het Joanneumsviertel (<i>blz. 382</i>) en besluit met het Kunsthaus (<i>blz. 378</i>).</p> <p>Dag 3: Bezoek aan het Volkskundemuseum (<i>blz. 381</i>), wandeling langs de Mur, bezoek aan Schloss Eggenberg (<i>blz. 383</i>) en zijn fraaie collectie.</p> <p>Dag 4: Omgeving van Graz, openluchtmuseum Stübing (<i>blz. 386</i>) en klooster Rein (<i>blz. 386</i>) of de Lurgrotte (<i>blz. 387</i>).</p> <p>Dag 5: Ontdek langs de wijnroute van Stiermarken Langegg (<i>blz. 396</i>), Stainz (<i>blz. 396</i>), Bad Gams ob Frauental (<i>blz. 398</i>) en Deutschlandsberg (<i>blz. 398</i>). Eet in een <i>Buschenschank</i>.</p>
<p>Vervoer</p>	<p>Te voet in Graz, fietsen langs de Mur, en openbaar vervoer (<i>S-Bahn</i>) in de omgeving. De wijnroute doet u per auto.</p>
<p>Tips</p>	<p>De musea in Graz gaan vroeg dicht (17.00 u). Van oktober tot april zijn het openluchtmuseum van Stübing en de Lurgrotte gesloten. Neem de tijd voor de markten op de Kaser Josef en de Ledenplatz.</p>
5 DAGEN	UITSTAPJE NAAR HET BREGENZERWALD
<p>Programma</p>	<p>Dag 1: In Bregenz, bezoek aan het Vorarlberg Museum (<i>blz. 564</i>) en het Museum voor moderne kunst (Kunsthaus, <i>blz. 566</i>). Ga verder naar de bovenstad (<i>blz. 566</i>). Beklimming van de Pfänder (via wandelpaden of de kabelbaan).</p> <p>Dag 2: Excursie naar Dornbirn (<i>blz. 567</i>), 'toegangspoor' van het Bregenzerwald. Bezoek aan het museum Inatura (<i>blz. 568</i>). Beklimming, te voet of per kabelbaan, van de Karrenberg en afdaling in de ravijnen van het Rappenloch (<i>blz. 568</i>).</p> <p>Dag 3: Vertrek naar het Bregenzerwald. Panorama in Bödele (<i>blz. 578</i>), vervolgens afdaling naar het dorp Schwarzenberg (<i>blz. 578</i>). Gastronomische avond in Gasthof Hirschen.</p> <p>Dag 4: Wandeling bij Bezau: per kabelbaan gaat u omhoog voor een prachtig uitzicht op het Bodenmeer. Kaas proeven in het <i>Käsehaus</i> van Andelsbuch (<i>blz. 579</i>).</p> <p>Dag 5: Weg over de Hochtannberg. Wandeling van de Kalbeleseer naar de Körbersee en daarna verkenning van Warth (<i>blz. 582</i>).</p>
<p>Vervoer</p>	<p>Combineer <i>S-Bahn</i>, bus en fiets: Vorarlberg beschikt over uitstekend openbaar vervoer.</p>
<p>Tips</p>	<p>De hotels in Warth zijn buiten het hoogseizoen gesloten. Het Bregenzerwald biedt een fietsverhuursysteem dat door verschillende plaatsen wordt gedeeld: Happy Bike. <i>blz. 577</i>.</p>

DE REIS VOORBEREIDEN

7 DAGEN	DE DRIEHOEK WENEN-SALZBURG-GRAZ
<p>Programma (rondrit vanuit Wenen - 800 km)</p>	<p>Dag 1: Vertrek vroeg in de ochtend uit Wenen om de Donau op te varen. Na een stop in Krems en Stein, bezoekt u de kloosters Melk (blz. 216) en St. Florian (blz. 202). Overnachting in Linz.</p> <p>Dag 2: Linz: wandeling door het oude Linz en door het Lentos (blz. 175); middag in Wilhering (blz. 190) en Lambach, bij Wels. Overnachting aan de oever van een meer (Traunsee, Attersee, Mondsee) of in Salzburg.</p> <p>Dag 3: Salzburg: wandeling door de oude stad, die deel uitmaakt van het werelderfgoed van Unesco (blz. 100). Overnachting in Salzburg.</p> <p>Dag 4: Verkenning van Salzkammergut, met stops in St. Wolfgang (blz. 138), Bad Ischl (blz. 141) en Hallstatt (blz. 145). Overnachting in Bad Aussee of in het dal van de Enns.</p> <p>Dag 5: het klooster van Admont, de Eisenerzer Alpen (blz. 416) en het openluchtmuseum van Stübing (blz. 385). Overnachting in Graz.</p> <p>Dag 6: Het oude centrum van Graz (blz. 369) en Schloss Eggenberg (blz. 383). Overnachting in Graz.</p> <p>Dag 7: terug naar Wenen langs de abdijen van Pöllau en Voralpe (blz. 408).</p>
<p>Vervoer</p>	<p>Met de auto</p>
<p>Tips</p>	<p>Als u geen zin hebt om een auto te huren, neem dan het openbaar vervoer! Er gaat een groot aantal rechtstreekse treinen van Wenen naar Linz, Salzburg en Graz, en er rijden dagelijks bussen tussen Salzburg, St. Wolfgang en Bad Ischl. Melk, Hallstatt en Admont zijn met regionale treinen bereikbaar.</p>
7 DAGEN	EEN WEEK IN VORARLBERG EN TIROL
<p>Programma (rondrit vanuit Bregenz - 690 km)</p>	<p>Dag 1: Aankomst in Bregenz, overnachting in het Bregenzerwald (blz. 577).</p> <p>Dag 2: Feldkirch, Bludenz, de Silvrettastraße. Overnachting in de Montafon.</p> <p>Dag 3: Het Paznauntal, klooster van Stams (blz. 491), overnachting in Innsbruck.</p> <p>Dag 4: Bezoek aan Innsbruck (blz. 466), overnachting in Innsbruck.</p> <p>Dag 5: Het dal van de Inn tot aan Jenbach, het Zillertal, de Krimmler Wasserfälle (blz. 529), stop in Kitzbühel of St. Johann in Tirol.</p> <p>Dag 6: Kufstein, Kramsach, Schloss Tratzberg (blz. 505); neem in Telfs de 179 richting Reutte. Overnachting in Lermoos of Reutte.</p> <p>Dag 7: Het Lechtal en het Bregenzerwald via Warth. Terug naar Bregenz.</p>
<p>Vervoer</p>	<p>Met de auto</p>
<p>Tips</p>	<p>De beste tijd is van mei tot september. Pas op: voor de Silvretta- en de Gerlosstraße moet tol worden betaald, respectievelijk circa € 16 en € 10.</p>

10 DAGEN	RONDRIT LANGS DE NATIONALE PARKEN
<p>Programma (route vanuit Wenen - 1100 km)</p>	<p>Dag 1: Richting Hainburg om het Donau-Auenpark te verkennen, een van de laatste intacte alluviale vlakten in Midden-Europa (blz. 332).</p> <p>Dag 2: Wandeling tussen de rietlanden en de moerassen van de Neusiedler See en Seewinkel (blz. 349).</p> <p>Dag 3: Van Eisenstadt naar Mariazell (blz. 410) en Hieflau (blz. 418) via de S6 of – landelijker – de wegen 21 en 24.</p> <p>Dag 4: Wandeling door de kloven en grotten van het Naturpark Eisenwurzen (rond Hieflau: Wildalpen, Palfau, St. Gallen).</p> <p>Dag 5: Richting Millstätter See (blz. 440), via Trieben en Murau.</p> <p>Dag 6: Excursie, ten noordoosten van Millstatt, in het nationale park van Nockberge of, in het noordwesten, in het Maltatal (blz. 443).</p> <p>Dag 7: Neem in Spittal an der Drau de wegen 106 en 107 (Mölltal) naar Heiligenblut (blz. 541), de toegang tot de Hohe Tauern.</p> <p>Dag 8 en 9: wandeling door de Hohe Tauern, het grootste nationale park in Midden-Europa.</p> <p>Dag 10: Terug naar Wenen over de hoge Alpenpas de Großglockner (blz. 537), Bischofshofen, Salzburg en de A1.</p>
<p>Vervoer</p>	<p>Met de auto</p>
<p>Tips</p>	<p>Hebt u nog twee dagen over? Neem dan ter hoogte van St. Pölten de S33, die door Krems, Horn en het nationaal park Thayatal (blz. 249) loopt.</p>
10 DAGEN	BUITEN DE GEBAANDE PADEN
<p>Programma (route vanuit Wenen - 1000 km)</p>	<p>Dag 1: Bezoek aan Eisenstadt, hoofdstad van het Burgenland (blz. 339) en Rust.</p> <p>Dag 2: Excursie naar Halbtorn en Seewinkel (blz. 349).</p> <p>Dag 3: Na een kleine omweg via Burg Forchtenstein gaat u richting de Semmering (blz. 364); stop in Bruck an der Mur (blz. 404).</p> <p>Dag 4: Klooster van Seckau (blz. 402), Judenburg en Murau (blz. 446).</p> <p>Dag 5: Tamsweg, St. Leonhardkirche en Burg Mauterndorf (blz. 161). Overnachting in Spittal an der Drau (blz. 438).</p> <p>Dag 6: Het Lesachtal (blz. 551), overnachting in Lienz (blz. 549).</p> <p>Dag 7: Lienz-Mittersill (blz. 530), het Kaprunertal (blz. 534), Zell am See.</p> <p>Dag 8: St. Johann im Pongau, Radstadt (blz. 160), Schladming en zijn 'belvédères' (blz. 166).</p> <p>Dag 9: Admont (blz. 417), Steyr (blz. 210), Enns, Mauthausen en Burg Clam (blz. 189).</p> <p>Dag 10: Terug naar Wenen via Wieselburg, Hainfeld en Baden (blz. 357).</p>
<p>Vervoer</p>	<p>Met de auto</p>
<p>Tips</p>	<p>Pas op: voor bepaalde weggedeelten, zoals de Felbertauern Straße (108) en de Katschbergtunnel (tussen St. Michael im Lungau en Rennweg), moet tol worden betaald, respectievelijk circa € 11 en € 12.</p>

Naar Oostenrijk

Met de auto

DE GROTE WEGEN

Vanaf Utrecht – **A12** via Arnhem naar Duitsland, tot Nürnberg. Dan de **A9** naar München; bij verkeersknooppunt München-Nord de **A99** en bij München-Süd de **A8** richting Salzburg/Innsbruck. Deze gaat bij de Oostenrijkse grens over in de **A1** naar Salzburg. Of verlaat bij Frankfurt am Main de **A3** en rijd via de **A67** en de **E35** richting Basel. Neem bij Karlsruhe de **A5** en dan de **A8** richting München. Volg de weg verder als hierboven is aangegeven.

Of rijd vanaf Utrecht via Eindhoven (**A2**) en Venlo (**A67**) Duitsland in (**A61**) en dan via de **A6** en de **A5** naar Karlsruhe. Voor het vervolg van de weg, zie boven.

Vanuit Antwerpen – Neem de **E313** en de **E314** door Nederland en via Aken naar Keulen en dan naar Frankfurt am Main; zie verder hierboven. Of rijd via Brussel over de **E411** naar Luxemburg en dan over de **E50** via Mannheim naar Karlsruhe; zie boven.

Informatie over wegen en verkeer in het buitenland – <http://www.anwb.nl/verkeer/buitenland/overzicht>.

MICHELINKAARTEN

Kaart van Oostenrijk nr. 730.
schaal 1:400000.

Online: routeplanner, onderdak enz.: www.viamichelin.fr. Ook de ANWB heeft een routeplanner online: www.anwb.nl/routeplanner.

AUTOBAHNVIGNET

Het vignet is verplicht op snelwegen en bepaalde nationale wegen. Voor een auto lichter dan 3,5 ton kost hij € 11,75 voor 10 dagen en € 28,65 voor 2 maanden. Voor auto's zwaarder dan 3,5 ton is een zogenaamde 'GO-Box' verplicht. Informatie op www.go-maut.at. Vignetten en GO-Box verkrijgbaar in tankstations en bij de grensovergangen, en bij de ANWB. In Oostenrijk bij postkantoren en sigarenwinkels.

Autobahnvignet voor 2011
ASFİNAG

AFSTAND	Amsterdam	Brussel
Bregenz	835	775
Innsbruck	935	875
Salzburg	972	928
Linz	985	944
Lienz	1046	1002
Klagenfurt	1175	1131
Graz	1146	1105
Wenen	1168	1128
Eisenstadt	1196	1155

Met de bus

Eurolines rijdt vanuit verschillende vertrekpunten in Nederland en België naar Wenen en Linz.

In Nederland: ☎ (020) 560 87 88 - www.eurolines.nl

In België: ☎ (022) 74 13 50 - www.eurolines.be

In Oostenrijk: ☎ (01) 798 29 00 - www.eurolines.at

Met de trein

VANUIT NEDERLAND

Er rijden dagelijks treinen van Amsterdam via Utrecht naar Wenen, maar het aantal keren overstappen en de reistijd variëren. De dienstregeling en de prijzen zijn te vinden op <http://www.nshispeed.nl/nl/internationale-treinplanner>. Ook enkele andere plaatsen in Oostenrijk zijn na overstappen in Nederland en Duitsland goed bereikbaar, zoals Salzburg en Kitzbühel.

VANUIT BELGIË

In de wintersportperiode vertrekt vanuit België de speciale **Treskitrein**, die verscheidene plaatsen in Oostenrijk aandoet. Van daaruit kunt u snel naar uw vakantieoord reizen, vaak per trein en anders met een bus, terwijl sommige wintersportplaatsen aan de spoorlijn zelf liggen, zoals Kufstein, Kirchberg in Tirol en Zell am See. Meer informatie op <http://www.b-europe.com/Reizen/Treinen/Treski>. Vanuit Brussel vertrekken dagelijks treinen naar Wenen: www.b-europa.com.

INTERRAIL

Interrail biedt reizigers een goede en goedkope manier om Oostenrijk te verkennen. Informatie op www.interrail.net/dutch.

IN OOSTENRIJK

Österreichische Bundesbahnen (ÖBB) – ☎ (00 43) 5 17 17 - www.oebb.at.

Met het vliegtuig

Vanaf Schiphol en Zaventem vertrekken dagelijks lijnvluchten naar Wenen-Schwechat, Graz, Innsbruck, Klagenfurt, Linz en Salzburg.

LUCHTVAARTMAATSCHAPPIJEN

Austrian Airlines –

www.austrian.com –

☎ in Nederland: (0900) 265 89 20 – in Oostenrijk: (0517) 66 10 00.

Lufthansa – www.lufthansa.com –

☎ in Nederland: (0900) 123 47 77 – in Oostenrijk: (0810) 10 25 80 80.

KLM – www.klm.com –

☎ in Nederland: (020) 474 77 47 – in Oostenrijk: (01) 79 56 72 32.

Budgetmaatschappij

Niki – www.flyniki.com –

☎ in België: (070) 654 737 – in Oostenrijk: (820) 737 800.

Reserveercentrales

Skyscanner – www.skyscanner.nl.

Cheaptickets – www.cheaptickets.nl.

Tix – www.tix.nl.

LUCHTHAVENS

Wenen-Schwechat – www.vien-naairport.com - ☎ (01) 7007 222 33 (in Oostenrijk).

Graz-Thalerhof –

www.flughafen-graz.at - ☎ (0) 316 290 20 (in Oostenrijk).

Innsbruck –

www.innsbruck-airport.com - ☎ (0) 512 225 250 (in Oostenrijk).

Klagenfurt –

www.klagenfurt-airport.com - ☎ (0) 463 415 000 (in Oostenrijk).

Linz –

www.flughafen-linz.at - ☎ (0) 7221 60 00 (in Oostenrijk).

Salzburg –

www.salzburg-airport.com - ☎ (0) 662 858 00 (in Oostenrijk).

Vertaling	Henriëtte Gorthuis, Marieke van Ommeren, Michèle Schedler, Eric Strijbos, Willemien Werkman
Eindredactie	Jaap Verschoor
Opmaak	Asterisk*, Amsterdam
Omslagfoto	Shutterstock/canadastock
Oorspronkelijke titel	Autriche
Oorspronkelijke uitgever	Michelin, Parijs
Uitgevers	Philippe Orain (Michelin, Parijs) Lieven Defour (Lannoo, Tielt) Irène Lainey, Aude Gandiol
Eindredactie	Hélène Bienvenüe, Marie Delbès, Gaëlle Lapandry, Walter Doralt, Marie-Therese Pachta, Christian Rault, Clarisse Bouillet, Tiphaine Cariou, Renaud Dechamps, Michael Hertlein
Redactie	
Grafisch ontwerp	Christelle Le Déan
Omslagontwerp	Keppie&Keppie, Varsenare
Cartografie	Thierry Lemasson, Denis Rasse
Met dank aan	Didier Broussard, Maud Lomnitz (beeldredactie), Bénédicte Lathès, Willian Biemann (Basel Tourismus)

© Michelin

© Cartografie: Thierry Lemasson, Denis Rasse

Stadsplattegronden: © MICHELIN en © 2006-2014 TomTom. All rights reserved. This material is proprietary and the subject of copyright protection, database right protection and other intellectual property rights owned by TomTom or its suppliers. The use of this material is subject to the terms of a license agreement. Any unauthorized copying or disclosure of this material will lead to criminal and civil liabilities. © BEV, GZ 1368/2013.

© Nederlandse tekst: Uitgeverij Lannoo, nv, Tielt, 2017

Het redactieteam heeft de grootste zorg besteed aan de samenstelling en de controle van deze gids. Maar omdat de gegevens voortdurend gewijzigd worden, moet de praktische informatie (prijzen, adressen, bezoeken, telefoonnummers, bezienswaardigheden, internetadressen) worden beschouwd als een aanwijzing. Het is dan ook best mogelijk dat bepaalde info bij het verschijnen van deze gids niet helemaal correct of volledig is. Wij kunnen daar niet verantwoordelijk voor worden gesteld.

Deze gids bestaat voor en door u; u bewijst ons dan ook een grote dienst door eventuele tekortkomingen of vergissingen te melden. Aarzel niet om ons uw opmerkingen en suggesties over de inhoud van deze gids mee te delen. Bij een eerstvolgende bijgewerkte editie zullen wij daar rekening mee houden.

Contactadres

De Groene Reisgids
Uitgeverij Lannoo
Kasteelstraat 97
B-8700 Tielt
degroenereisgids@lannoo.be

De Groene Reisgids
Uitgeverij Terra Lannoo bv
Papiermolen 14-24
NL-3994 DK Houten
degroenereisgids@terralannoo.nl

www.lannoo.com

D/2017/45/389 - NUR 512
ISBN 978 94 014 3960 2

Niets uit deze uitgave mag worden veelevoudigd en/of openbaar gemaakt door middel van druk, fotokopie, microfilm of op welke wijze ook zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.